

za čas posla v trenutku, v hipu: za 'ča:s 'pʊo:sʎa (= 'pʊ:sʎa) ja 'jəm'ɔ tiz'd' g'rā:bn̩ 'fɛ:rtɛk (☐ ⇒ GREDOČ) | ⇒ CAJT ☐ ∅

časen ▶ - 'čā:sna - (nov. -stn-) prid. ⟨⟩ • ⇒ časna reč | ☐ ∅ (+ časten)

časi ▶ 'čā:sɛ (in 'čā:s') prisl. ⟨⟩ *včasih* 1. *izraža manjše število ponovitev v nedoločeni časovni presledkih*: pə'nʊo:č ja 'čā:sɛ 'pʊ:kāʎə, 'ta:g da smə 'mis'lɛ, da bdə 'na:š_ 'čɪst pə'bilɛ • tɪsta d'vā: ut'rʊo:ka sta pa 'pa:ršʎa 'čā:sɛ x 'nɛmə 2. *izraža ne natančneje določeni čas, v katerem se je dejanje zgodilo*: 'pʊo: pa g'rɛ:mə, p'rɪdɛmə pa 'təle u 's'mā:rtne, čə 'vɛ:š, 'kɛ: ja b'ʎa: 'čā:z' 'bā:kʊva 'zā:ga • 'čā:s' ja b'ʎə 'lušnɛ, k ja 'dɛ: • 'rɪɛ:kʎə se ja 'čā:sɛ pɾ 'xʊo:s't'nikɛ • p'rɛ: 'čā:sɛ ja 'bɛ:ʊ s'vɛ:d'gə 'frən'čɪška p'rā:z'nɪk | ☐ ČASIH, VČASIH ☐ +

časih ▶ 'čā:sɛx prisl. ⟨⟩ redk. *včasih* 1. *izraža manjše število ponovitev v nedoločeni časovni presledkih*: 'čā:sɛx ša g'rɛ:m u šta'cunə 2. *izraža ne natančneje določen čas, v katerem se je dejanje zgodilo*: 'čā:sɛx p'rɛ: smə ga 'fa:jn 'bɪksalɛ | ☐ ⇒ ČASI ☐ +

časna ▶ 'čā:sna (nov. -stna) | -s'ne (| nov. -s't'ne) z ⟨⟩ čustv. *zagotovilo, da je rečeno res, obluba, da bo obljubljeno storjeno*: 'čā:snə səm_ə 'da:ʊ - 'ma:rɪŋ 'jɛt • 're:z bn̩ 'va:rn'ʊ t'rā:ge, 'čā:sna! | ☐ ⇒ časna reč | ☐ ∅

časopis ⇒ CAJTENGE

časopisen [časopisni papir] ⇒ CAJTENGPAPIR

čast ▶ 'čā:st -s'tɛ in čas'ti z ⟨⟩ nš, redk. 1. *a čast, dostojanstvo, ponos*: pɛč_(')ā:st (pod častjo) mə 'ja:, da bɛ se z 'nɛ: ʊ'ʎiɛ:n'ʊ **b ugled, veljava**: ut'rʊo:cɛ mə pa 'nɪsə ʊ 'čā:st 2. *spoštovanje, slava*: 'mənɛ na 'čā:st p'rɪdɛ • iron. 'kʊo:mə na 'čā:st ja pa 'ma:gu 'na:š 'jɔz_(')ra:ʊnə?! • **imeti koga v časti spoštovati koga, ceniti koga**: 'ma:mə sə 'mɛ:lɛ 'rɛ:zə ʊ 'čā:s'tɛ (☐ imeti koga v ČESTI) • **svaka** (= vsaka) ti (: mu : ji) **čast izraža veselje, zadovoljnost nad srečo koga**: čə bɔ 'tət' 'šɔ:ʎə na'rɛ:d'ʊ, pa s'vā:ka mə 'čā:st (☐ ⇒ BLAGOR komu) | ☐ k 1b ČEST ☐ + [Tominšek 1903: 20: »N. pr. gen., dat., loc. [ed.; ...] čāstʎ, častí«]

časten ipd. ⇒ ČASEN ipd.

častiti ▶ 'čā:s'tɛt -ɛm a.+nd. ('čā:s'tɛ -tɛ; 'čā:s't'ʊ -stʎa -ə) nov. č. (koga) *plačati komu pijačo*: 'pɛ:tɾ nas ja ʊ'sɛ: 'čā:s't'ʊ • 'pò:bɛ, 'ja:š_ 'čā:s'tɛm | ☐ dati za

PIJAČO ☐ + #

častiti ▶ čas'tit -tɪm nd. ⟨-; 'čā:s'tu in čas'tiʊ čas'tiʎa -ə, mn. čas'tilɛ (in čas'-) itd.) *častiti*: 'ta:g_ʊa čas'tiʎə pa se pə'sta:ʊlɛʎə z 'nɛmə | ☐ +

▶ **čaščen** ▶ čas'čɪɛn -a -ə prid. ⟨rod. ed. m. sp. -ŋga, daj. ed. m. sp. -n'mə) *čaščen* | < ČASTITI²: 'kək ja b'ʎə tɪstə 'va:trak čas'čɪɛ:nə! | ⇒ ČEŠČEN ☐ +

čaščenje ▶ čas'čɪɛ:nɛ (**Bo** tudi -e) -e s ⟨⟩ nš *čaščenje*: 'kā: mə ja 'kɛ: 'nucaʎə tɪ-stə čas'čɪɛ:nɛ! | ⇒ ČEŠČENJE ☐ +

če ▶ 'čə vez. ⟨⟩ 1. **a** v pogojnih odvisnih stavkih *če* |za izražanje pogoja, s katerim se uresniči dejanje nadrednega stavka| **aa** s povednim naklonom: krəm'pɛ:r bəmə pə'bɛ:ralɛ, čə bɔ 'tā:kə ʊ'rɪɛ:me • čə bəš p'ra:ʊ 'ca:jt 'pa:ršʊ, se pa ʊg'ʎā:sɛ **ab** s pogojnim naklonom: 'bɛ:rčafɔ bɛ 'dʊo:b'ʊ, čə bɛ 'bɛ:ʊ 'tā:k_()ə se g'rɛ: **b** čustv., redk., z oslabiljenim pomenom *če* |za izražanje skromnega mnenja, vljudnega pridržka|: čə 'ja:s 'kɛ: 'vɛ:m, bɔ ʊ'sā:k 'ca:jt 'pa:ršʊ **c** redk. čə ne, čə ni *najbrž* |za izražanje ugibanja, domneve|: ta dɛ'vɛ:ta ja b'ʎa: pa (na 'vɛ:m) čə 'nɪɛ: 'mɪɔa • {A} a d'vɛ: 'lɛ:tɛ ja b'ʎa: 'gʊo:r? {B} na 'vɛ:m, čə 'nɪɛ: (najbrž). • na 'vɛ:m, čə 'ni 'bɛ:ʊ 'f'rā:n'c'ʎ 'tud' na pəg'rɛ:bə **č** čustv., z oslabiljenim pomenom za izražanje želje ali omiljenega ukaza: sm̩ 'pa:ršʊ, čə bɛ mɛ 'cɪzə pə'sɔ:d'lɛ **d** čustv., v vzkliku za izražanje stopnjevanja z dodatno trditvijo: čə 'ti 'nɪsɛ z'mɛ:šəna, pa 'tud' 'nɛč 'nɔ:čəm! 2. v vzročnem priredju čə ne *sicer* |za izražanje a posledice, čə bi se prej povedano ne uresničilo|: 'lɛ: pə'xɪtɛ, čə 'nɪɛ:, bəz za'mud'ʊ **b** *podkrepitev, ukaza*: 'mɔ:čə, čə 'nɪɛ:, te m 'ta:k! • z'gɪnɛ, čə 'nɪɛ: ... 3. v časovnih odvisnikih, s povednim naklonom *če* |za izražanje dejstva, da se dejanje nadrednega stavka ponovi, kadar koli se izpolni pogoj|: 'fa:jn 'ja:, čə smə ʊ'sɛ 'dʊo:mɛ 4. nav. čustv., v dopustnih odvisnikih *če* |za izražanje dejstva, kljub kateremu se dejanje nadrednega stavka uresniči|: na g'rɛ:m, pa čə se na 'bučə pə'stā:vɛš 5. čustv., v vzročnih odvisnikih, navadno okrepljen *če* |za izražanje dejstva, da je vsebina odvisnega stavka vzrok za dogajanje v nadrednem|: 'sɛ: 'nɛč na 'mò:ra, čə ja pa pɛ_ 'jām 6. v primerjalnih odvisnikih *če* |za izražanje primerjave ali sorazmernosti dejanja v nadrednem in odvisnem